

n-a trecut Dunărea în stare de arest, așa cum se arăta în însemnările lui Seliminski și în toate studiile bazate pe această afirmație.

Dacă unele din documentele referitoare la procesul provocat mai târziu de emigrarea slivnenilor s-au pierdut, s-au putut găsi în schimb în depozitele Arhivelor Statului de la Ploești numeroase documente, între care unul extrem de important și care rezumă o serie de alte acte mai vechi, și anume sentința dată în octombrie 1836. Pe baza tuturor acestor materiale documentare, publicate sau mai ales inedite, ca și pe baza tuturor lucrărilor bulgare sau românești publicate până acum, autorul articolului de față a încercat să dea aci o prezentare integrală a acestui episod, subliniind conținutul său social-politic, reflectat în diversele interese de clasă care s-au manifestat și au intrat în conflict în cursul acestei emigrări.

★

Printre orașele care la finele sec. al XVIII-lea și mai ales în primele decenii ale sec. al XIX-lea jucau un rol important în comerțul Imperiului Otoman cu Austria, Rusia și Țările Române, Slivenul ocupa un loc de frunte. Situat pe versantul de sud al Balcanilor, pe drumul ce ducea din Țara Românească la Constantinopol și bucurându-se de unele privilegii date de sultan, orașul deveni curînd un puternic centru comercial și meșteșugăresc. «Tîrgul Slivinelui», cum era cunoscut la noi, avea puternice legături comerciale cu Țara Românească. Case comerciale, birouri sau depozite de mărfuri aveau negustorii slivneni la București, Ploești și Brăila. Renumitul bilci din Sliven se anunța și la noi, împreună cu listele de mărfuri ce se găseau acolo¹. Legăturile sale cu Bucureștii erau foarte strînse². Relațiile comerciale cele mai masive le avea totuși cu Brașovul, unde încă la finele secolului al XVIII-lea se stabiliseră mari negustori din Sliven; ca Hagi Sivu, cunoscut la Brașov sub numele de «abagiul slivnean», Anton Ioan Kamburoglu, Hagi Stavru «slivneanul», Atanas Hagi Dimitrie «slivneanul» ș.a. Hagi Sivu a fost chiar un timp conducătorul companiei grecești de la Brașov. Foarte mulți negustori brașoveni luau parte la bilciul de la Sliven, a cărui dată era socotită ca termen important pentru plata polițelor celor care trimiteau mărfuri aci sau la Constantinopol³. Deși legăturile comerciale ale orașului Sliven cu Brașovul și-au pierdut importanța lor după 1830, din cauza emigrării slivnenilor, ca și din cauza deschiderii comerțului pe Dunăre, ele au durat pînă tîrziu, spre războiul din 1877⁴, cînd mai erau la Sliven două prăvălii cu «articole de brașovenie», bătrînii vorbind și azi de «lăzile de Brașov».

În anul 1821, cu prilejul Eteriei, autoritățile turcești au trecut la represalii masive și în anumite orașe ale Bulgariei, între care și Sliven, unde această organizație avea nuclee puternice. Cu această ocazie, numeroși slivneni au fugit la Brașov, unde se aflau conaționali ai lor. Aci i-a găsit în 1824 Seliminski, strînși în jurul marelui negustor și filantrop slivnean Anton Ivan Kamburoglu, cu ai cărui bani se editase tocmai cunoscutul abecedar al lui Beron. Se formase

¹ V. A. Urechia, *Istoria Romînilor*, XIII, București, 1901, p. 300—301.

² Una din bisericile din Sliven a fost refăcută la începutul secolului al XIX-lea după planurile alcătuite la București. Vezi S. Табаков, *История на град Сливен*, II, p. 399.

³ C. Velichi, *За търговията на българските градове с Австрия в края на XVIII век и началото на XIX век*, în revista *Исторически Преглед*, XV, Sofia, 1959, Nr. 6, p. 61—76. Vezi în special p. 74.

⁴ S. Табаков, *История на град Сливен*, III, p. 126.